BIJLAGE 1 - MEMO OMBUIGINGEN KADERNOTA 2025

Inhoud

1. Criteria 2
2. Leeswijzer 2
3. Het besluitvormingsproces 2
4. Het financiële perspectief 3
   4.1 De knop Ambities 4
   4.2 De knop Besparingen 5
   4.3 De knop Inkomsten 6
   4.4 De knop Risico's 6
   4.5 Nieuw beleid en maatschappelijke regelingen 6
5. Uitkomsten participatie 7
   5.1 Hoofdlijnen 7
6. Scenario keuzes 9
   6.1 Scenario A. Ombuigen zonder verhoging inkomsten/OZB 9
   6.2 Scenario B. Ombuigingen met beperkte verhoging/inkomsten OZB 10
   6.3 Scenario C. Ombuigingen met vermindering uitgaven en verhoging inkomsten/OZB in gelijke verhouding (50%-50%) 10
7. Overig 11
   7.1 Rolneming 11
   7.2 Communicatie 11

1. Criteria

Om tot de ombuigingsvoorstellen te komen, is aan de hand van de ‘knoppen’ Ambitie, Besparen, Risico’s en Inkomsten (zie Ontwikkelagenda) gekeken op welke wijze om te buigen is. We hebben hierbij de volgende criteria genoteerd:

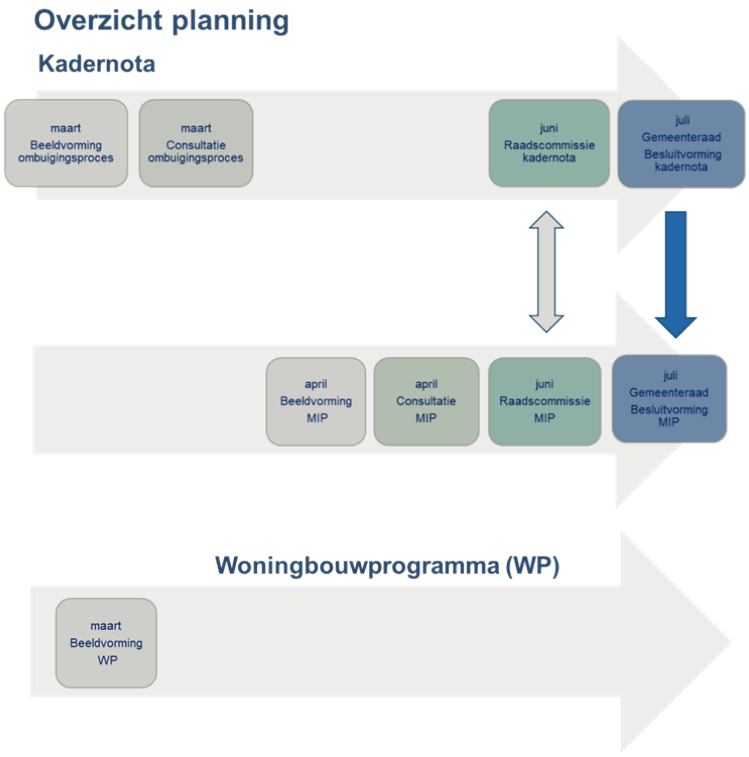
- Aframen van budgetten (realistisch begroten) door correcties op posten door te voeren. Zo wordt minder ruim begroot.
- Bij besparingsmogelijkheden nemen we maatregelen die zo min mogelijk gevolgen hebben voor onze inwoners.
- Leges verhogen waar het onze inwoners zo min mogelijk raakt, zoals de forensenbelasting, toeristenbelasting.
- De participatie-uitkomsten zijn meegenomen.

2. Leeswijzer

Hoofdstuk 3: Hierin beschrijven wij het formele besluitvormingsproces.
Hoofdstuk 4: Hierin beschrijven wij de actuele financiële positie van de gemeente en de ombuigingsmogelijkheden, die ingezet kunnen worden om tot een sluitende begroting te komen.
Hoofdstuk 5: Hierin beschrijven wij de uitkomsten van de participatie met de samenleving.
Hoofdstuk 6: Hierin beschrijven wij de scenario’s om tot een sluitende begroting te komen.
Hoofdstuk 7: Hierin beschrijven wij de rolneming van de gemeente en de communicatie.

3. Het besluitvormingsproces

Het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) is een belangrijke bouwsteen van onze begroting. De omvang daarvan is van grote invloed op het meerjarige financiële perspectief van de gemeente. In april willen wij u informeren en consulteren over het MIP, voorafgegaan door een beeldvorming. De besluitvorming over de vaststelling van het MIP en het financiële effect wordt gekoppeld aan de besluitvorming over de Kadernota 2025 op 4 juli 2024. Het MIP en de Kadernota 2025 zijn twee met elkaar communicerende sporen. Daarom bieden wij u de voorstellen hiervoor gelijktijdig aan u ter besluitvorming aan.

4. Het financiële perspectief

In de onderstaande tabel staat de actuele stand van het meerjarig begrotingssaldo. Het financiële effect dat voorkomt vanuit het bestaande beleid, levert een begrotingssaldo op. Dit geldt als startpunt voor de Kadernota 2025. In bijlage 2 staat omschreven wat de genummerde posten inhouden.

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Saldo jaarschijf begroting 2024	**2.135**	**-3.004**	**-3.231**	**-3.215**	**-3.215**	**-3.215**
Financieel effect bestaand beleid						
2 Taakstelling verbonden partijen	-100	-100	-100	-100	-100	-100
3 Correcties begroting 2023-2024	79	305	116	358	358	358
4 Effecten algemene uitkering	958	827	2.110	2.098	2.098	2.098
5 Effecten nieuwe financieringssystematiek	-	-	-	400	800	1.200
6 Effecten regeerakkoord	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal fin. effect bestaand beleid	**937**	**1.032**	**2.126**	**2.756**	**3.156**	**3.556**
Startpunt Kadernota 2025	**3.072**	**-1.972**	**-1.105**	**-459**	**-59**	**341**

Tabel 1

In onderstaande tabel schetsen we aan de hand van de knoppen Ambities, Besparingen, Inkomsten en Risico's een beeld welke ombuigingsmogelijkheden er zijn om tot een sluitende begroting te komen.

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Startpunt Kadernota 2025	**3.072**	**-1.972**	**-1.105**	**-459**	**-59**	**341**
Knop ambities	-104	-2.033	-2.402	-2.806	-3.271	-3.820
Begrotingssaldo Kadernota 2025	**2.968**	**-4.005**	**-3.507**	**-3.265**	**-3.330**	**-3.479**
Knop besparingen	1.472	2.500	2.655	2.658	2.808	2.958
Knop inkomsten	-	959	959	959	959	959
Knop risico's	-	898	245	-	-	-
Begrotingssaldo Kadernota 2025 na ombuigingen	**4.440**	**352**	**352**	**352**	**437**	**438**

Tabel 2

Het begrotingssaldo Kadernota 2025 laat een overschot zien van € 352.000. Daardoor ontstaat er een keuzemogelijkheid om de opgenomen maatregelen (deels) terug te draaien bij de Kadernota 2026. Tegelijkertijd bieden we door nu te besluiten over de maatregelen duidelijkheid naar onze inwoners, het maatschappelijk middenveld en bedrijven, welke maatregelen wij willen nemen.

4.1 De knop Ambities

bedragen x € 1.000

		2025	2026	2027	2028	2029	2030
8	**Nieuw beleid**						
8a	Noord Veluwe Bereikbaar	-44	-44	-44	-44	-44	-44
8b	Nieuwe subsidieregeling erfgoed-beleid (uitbreiding bestaand beleid)	-60	-60	-60	-60	-60	-60
Totaal nieuw beleid		**-104**	**-104**	**-104**	**-104**	**-104**	**-104**
9	**Meerjareninvesteringsprogramma**						
9a	Bestaand beleid	-	-265	-524	-834	-1.148	-1.622
9b	Autonome ontwikkelingen	-	-58	-168	-251	-312	-387
9c	Omgevingsvisie	-	-6	-6	-17	-107	-107
Totaal meerjareninvesteringsprogramma		**-**	**-329**	**-698**	**-1.102**	**-1.567**	**-2.116**
10	**Structureel benodigde formatie**	**-**	**-1.600**	**-1.600**	**-1.600**	**-1.600**	**-1.600**
Totaal knop ambitie		**-104**	**-2.033**	**-2.402**	**-2.806**	**-3.271**	**-3.820**

Tabel 3

Onder ambities zijn de financiële middelen opgenomen, die benodigd zijn voor nieuw beleid en het beleid dat reeds aan de raad is voorgelegd voor besluitvorming. Het nieuwe beleid waarover nog besluitvorming moet plaatsvinden, wordt bij de besluitvorming over de Kadernota 2025 meegenomen.

Op dit moment wordt gewerkt aan een overzicht van investeringen die we de komende periode gaan doen in de samenleving. Bijvoorbeeld investeringen op het gebied van onderwijs en sport, maar ook investeringen in mobiliteit, duurzaamheid, economie en wonen en het landelijk gebied krijgen een plek in deze prognose. Omdat een deel van de ombuigingen betrekking heeft op investeringen, is het belangrijk dat u ook op dit terrein aanvullende informatie ontvangt.

In het MIP nemen we ook een dekkingsvoorstel op voor de investeringen. Daarbij nemen we naast de kosten ook de mogelijkheden van het krijgen van subsidies mee.
Voor het MIP is in de bovenstaande tabel een aanname gedaan op basis van de geactualiseerde berekening van het MIP, die de komende maand nog ter consultatie aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Eventuele aanpassingen of bijstelling van de financiële effecten van het MIP kunnen bij de besluitvorming van de Kadernota 2025 worden bepaald.

Het is de bedoeling om u dit voorjaar te informeren over de omvang van onze woningbouwprojecten. In de Woonvisie 2020+ is gesteld dat we gemiddeld 250 woningen per jaar realiseren. Bij de Ontwikkelagenda is daarnaast een extra opgave geformuleerd voor het realiseren van flexibele woningbouw. Ook deze informatie kunt u meenemen in uw overwegingen bij de consultatie.

Bij de vaststelling van de Ontwikkelagenda is een keuze gemaakt om voor € 1 miljoen de organisatie structureel te versterken. Daarnaast is, vanwege de destijds verwachte beperkte financiële ruimte, een bedrag van € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld om tot en met 2025 tijdelijk de formatie te kunnen uitbreiden. De eerder opgestelde benchmark voor de organisatie laat zien dat een ontwikkelgemeente en de ambities die daarbij horen vragen om een structureel bredere basis (bijlage 4a en b). Het college heeft in het basisscenario dan ook het uitgangspunt genomen dat deze formatie structureel wordt gemaakt. Rekening houdend met de CAO-gevolgen is vanaf 2026 gerekend met € 1.600.000.

Rekening houdend met de knop Ambities komt het begrotingstekort voor 2026 op € 4.005.000 uit (zie begrotingssaldo Kadernota 2025 in tabel 2). Dit sluit aan bij de oorspronkelijke ombuigingsopgave van circa € 4.000.000.

De ombuigingsmogelijkheden
De ombuigingsopgave van circa € 4.000.000 wordt aan de hand van een aantal ombuigingsmogelijkheden vorm gegeven. Deze mogelijkheden zijn opgenomen onder de knoppen Besparingen, Inkomsten en Risico's.

4.2 De knop Besparingen

bedragen x € 1.000

		2025	2026	2027	2028	2029	2030
11	**Financiële bedrijfsvoering**						
11a	Vervroegde aflossing	40	40	40	40	40	40
11b	Afschrijven naar restwaarde	100	100	100	100	100	100
11c	Vertraging investeringen	100	100	100	100	100	100
11d	Inzetten SPUK duurzaamheid	200	-	-	-	-	-
Totaal	**bedrijfsvoering financiën**	**440**	**240**	**240**	**240**	**240**	**240**
12	**Aframen structurele ruimte**						
12a	Wmo begeleiding / dagbesteding	70	70	70	70	70	70
12b	Bijstandsverlening Rijksniveau	219	219	219	219	219	219
12c	Advieskosten sociaal team	40	40	40	40	40	40
12d	Implementatieplan sociaal domein	-	81	81	81	81	81
12e	Historisch archief	50	50	50	50	50	50
12f	Verlagen budget schuldhulp-verlening o.b.v. besteding	-	25	25	25	25	25
12g	Structureel budget landschaps-ontwikkelplan schrappen	-	-	55	55	55	55
Totaal	**aframen structurele ruimte**	**379**	**485**	**540**	**540**	**540**	**540**
13	**Uitvoering motie Jeugd**	**250**	**750**	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**
14	**Bijstellen bestaand beleid**						
14a	Inzetten brede SPUK GALA	-	100	-	-	-	-
14b	Vrijetijdseconomie	-	35	35	35	35	35
14c	Binnensport	403	553	503	653	803	953
14d	Beeldkwaliteit openbare ruimte	-	190	190	190	190	190
14e	Impuls laagdrempelige en toegankelijke dienstverlening (POK-middelen)	-	147	147	-	-	-
Totaal	**bijstellen bestaand beleid**	**403**	**1.025**	**875**	**878**	**1.028**	**1.178**
Totaal	**knop besparingen**	**1.472**	**2.500**	**2.655**	**2.658**	**2.808**	**2.958**

Tabel 4

De maatregelen om tot een besparing te komen vloeien voort uit:
- financiële technische maatregelen;
- het aframen van structurele ruimte in de begroting (bij risico's opvoeren);

- door de verwachte effecten van de uitvoering van het amendement over de hervormingsagenda jeugd (2023-051 behorende bij de Kadernota 2024) in de begroting op te nemen;
- maatregelen die om een bijstelling van het bestaand beleid vragen.

Deze laatste maatregelen hebben ook consequenties voor de uitvoering van het bestaande beleid.

4.3 De knop Inkomsten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
15 Kostendekkendheid leges						
15a Omgevingsvergunningen	-	110	110	110	110	110
15b Havenleges	-	48	48	48	48	48
15c Begraven	-	130	130	130	130	130
15d Afval	-	336	336	336	336	336
Totaal kostendekkendheid leges	**-**	**624**	**624**	**624**	**624**	**624**
16 Overige heffingen						
16a Toeristenbelasting	-	35	35	35	35	35
16b Forensenbelasting	-	150	150	150	150	150
16c Parkeren	-	150	150	150	150	150
Totaal overige heffingen	**-**	**335**	**335**	**335**	**335**	**335**
Totaal knop inkomsten	**-**	**959**	**959**	**959**	**959**	**959**

Tabel 5

Bij de knop inkomsten is in beeld gebracht wat het effect is om leges kostendekkend te maken (zie raadsvoorstel 2022-083) en het verhogen van de inkomsten van bestaande, dan wel nieuw in te invoeren heffingen.

4.4 De knop Risico's

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
17 Inzet algemene reserve		898	245			
Totaal knop risico's	**-**	**898**	**245**	**-**	**-**	**-**

Tabel 6

Onder de knop risico's worden de maatregelen en ontwikkelingen geschaard, die (mogelijk) een effect hebben op de financiële positie van de gemeente. Vanuit die optiek is ook de incidentele inzet van de algemene reserve onder deze knop opgenomen. Gemeenten mogen vanaf 2024 een deel van hun reserve en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Voor de gemeente Nijkerk is dat € 1,3 miljoen per jaar. De maatregelen om de structurele ruimte in de begroting af te ramen is een ander risico, omdat het strakker begroten kan betekenen, dat er eerder c.q. frequenter een overschrijding aan de raad gemeld moet worden.

4.5 Nieuw beleid en maatschappelijke regelingen

Er is nog nieuw beleid in ontwikkeling met effecten op de begroting. Ook kunnen externe invloeden (zoals oorlogen met bijbehorende vluchtelingenstromen, een kabinetsformatie, het integraal beleidskader sociaal domein, armoedebeleid of het communicatie-participatiebeleid) doorwerken op

onze financiële positie. Dit nieuwe beleid heeft nog geen plek in het basisscenario dat u wordt voorgelegd. U wordt een uitspraak gevraagd, zodat wij bij het voorbereiden van de scenario's die we u bij de Kadernota 2025 zullen voorleggen hier rekening mee houden.

5. Uitkomsten participatie

Als onderdeel van het ombuigingsproces vond er een dialoog met de samenleving plaats. De uitkomsten van de participatie zijn in de bijlagen opgenomen.
In het participatietraject vroegen we onze inwoners:

1. zeven maatschappelijke opgaven (uit de Ontwikkelagenda) ten opzichte van elkaar te rangschikken naar belangrijkheid.
2. per maatschappelijke opgave (bijvoorbeeld Een thuis voor iedereen) te rangschikken wat het meest belangrijk is (bijvoorbeeld woningen voor gezinnen of ouderen).
3. per maatschappelijke opgave of de gemeente *minder activiteiten* moet uitvoeren om zo te bezuinigen, of dat *hetzelfde moet blijven bieden*, ook al moeten inwoners daar meer voor betalen.

Wij zijn alle inwoners dankbaar, die de moeite namen om hun mening met ons te delen. Dit biedt een mooi overzicht wat onze inwoners belangrijk vinden. Hun inbreng is opgenomen in bijgevoegd participatieverslag.

5.1 Hoofdlijnen

- De raad heeft verzocht om representatieve en waardevolle informatie. Dit is gelukt, de gegevens zijn representatief en met name de gesprekken gaven een goed inzicht waarom keuzes werden gemaakt. Meer hierover vindt u in de bijlage.
- De top drie van maatschappelijke opgaven die mensen belangrijk vinden zijn: veiligheid, een thuis voor iedereen en bestaanszekerheid.
- Voor de meeste opgaven is een evenredige verdeling of respondenten meer wil betalen om diensten/voorzieningen te behouden, of dat men wil bezuinigen waarmee de gemeente keuzes moet maken. Alleen voor de opgaven *Economie & vitale samenleving* en *Iedereen doet mee* is een duidelijk onderscheid en wil tweederde van de inwoners niet extra bijdragen.
- De jeugd heeft uitstekend deelgenomen, dat is een uitstekende prestatie gezien het abstracte onderwerp. Wat nog niet in de uitkomsten is verwerkt, zijn de meer dan 100 ingevulde enquêteformulieren die scholen hebben nagezonden. Bij de consultatie op 14 maart 2024 zullen we aangeven of de verwerking van deze formulieren nog tot een andere uitkomst leidt.

Rangschikking maatschappelijke opgaven:
Veiligheid, een thuis voor iedereen en bestaanszekerheid vormen de top 3 van meest belangrijke maatschappelijke opgaven.

Opgaven	**Aantal stemmers**	**Percentage**
Veiligheid	158	18%
Thuis voor iedereen	145	17%
Bestaanszekerheid	141	16%
Duurzaam leven	139	16%
Schaarse ruimte	133	15%
Economie en samenleving	79	9%
Iedereen doet mee	78	9%

De top 3 van de top 3 belangrijkste opgaven

1. Veiligheid
   1.1. Aanpak drugscriminaliteit
   1.2. Voorkomen jongeren in criminaliteit
   1.3. Jongerenoverlast aanpakken

2. Thuis voor iedereen
   2.1. Genoeg huizen

2.2. Woningen voor ouderen
2.3. Woningen voor gezinnen

3. Bestaanszekerheid
   3.1. Armoede bestrijden
   3.2. Sterk vangnet bieden
   3.3. Kinderen lezen en schrijven

Meer betalen of minder doen?
We vroegen inwoners te kiezen tussen het behouden van voorzieningen, of minder voorzieningen:

- *De gemeente moet minder (goede) voorzieningen bieden en op die manier bezuinigen. Dit betekent dat voorzieningen minder goed worden of verdwijnen. Bijvoorbeeld op het gebied van X, X of X.*
- *De gemeente moet hetzelfde blijven bieden, ook al moet ik daar meer voor betalen. Dit zorgt voor meer geld, dat de gemeente uit kan geven aan X, X of X.*

Opgaven	**Behouden voorzieningen/diensten, dus meer betalen**	**Minder voorzieningen/diensten, dus bezuinigen**
Veiligheid	50%	50%
Thuis voor iedereen	43%	57%
Bestaanszekerheid	44%	56%
Duurzaam leven	42%	58%
Schaarse ruimte	37%	63%
Economie en samenleving	33%	67%
Iedereen doet mee	57%	43%

6. Scenario keuzes

Het college heeft een groot scala aan maatregelen betrokken bij de afwegingen om tot een sluitende begroting te kunnen komen. In deze memo zijn de maatregelen opgenomen, die vanuit het college de voorkeur verdienen. In bijlage 2 zijn ook de maatregelen weergegeven, waarvan het college besloten heeft om ze niet op te nemen.

Op basis van de door het college opgenomen maatregelen ontstaat er een positief begrotingssaldo.

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo Kadernota 2025	**4.440**	**352**	**352**	**352**	**437**	**438**

Tabel 7

Dit positieve begrotingssaldo biedt daarmee ook de mogelijkheid om de voorgestelde maatregelen bij te stellen. Het college heeft een aantal scenario's uitgewerkt, die inzicht geven wat daarvan het effect is op het begrotingssaldo. Daarbij geven we u ook graag inzicht in wat de tarieven van de omliggende gemeenten zijn, zodat de ruimte om tarieven te verhogen inzichtelijk wordt. Hieronder ziet u de lokale lastendruk voor de gemeente Nijkerk in vergelijking met de omliggende gemeenten.

	Nijkerk	Putten	Harder-wijk	Leusden	Barne-veld	Ermelo
Eigenaar - meerpersoonshuishouden	698	746	796	811	915	915
Eigenaar - éénpersoonshuishouden	678	716	728	793	784	784
Huurder - meerpersoonshuishouden	194	404	370	377	530	530
Huurder - éénpersoonshuishouden	173	374	302	359	398	398
onderverdeling:						
Gemiddeld betaalde OZB	398	342	426	434	386	706
Afval - éénpersoonshuishouden	173	155	155	211	197	156
Afval - meerpersoonshuishouden	194	185	222	229	328	217
Riool - éénpersoonshuishouden	106	219	147	148	202	195
Riool - meerpersoonshuishouden	106	219	147	148	202	220

Tabel 8

6.1 Scenario A. Ombuigen zonder verhoging inkomsten/OZB

Bij het eerste scenario gaat college uit van de maatregelen zoals hierboven is geschetst, waarbij de OZB alleen met het inflatiecijfer voor 2025 wordt verhoogd en de reserve wordt ingezet in de begrotingsjaren 2026 en 2027. Dit past binnen het normale begrotingsbeleid, vanuit het perspectief van ombuigingen wordt er geen extra verhoging doorgevoerd als dekkingsmiddel.

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Opgave	-	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Verhoging inkomsten/OZB	-	-	-	-	-	-
Restant opgave	**-**	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**
Knop ambities (terugdraaien)	104	2.033	2.402	2.806	3.271	3.820
Knop besparingen	1.472	2.500	2.655	2.658	2.808	2.958
Knop inkomsten	-	959	959	959	959	959
Knop risico's	-	898	245	-	-	-

Tabel 9

De opgave was om voor circa € 4.000.000 ombuigingen te zoeken vanwege het financieel perspectief en de ambitie van de gemeente. Omdat er geen extra OZB-inkomstenverhoging wordt toegepast, blijft de opgave dus € 4.000.000 miljoen. Deze kan gevonden worden door:

1. ambities, die onderdeel uitmaken van de noodzaak om € 4.000.000 miljoen om te buigen, terug te draaien;
2. besparingen te realiseren
3. inkomsten te verhogen
4. risico's te nemen en de algemene reserve hiervoor in te zetten.

6.2 Scenario B. Ombuigingen met beperkte verhoging/inkomsten OZB

aandeel verhoging inkomsten/OZB 25% **bedragen x € 1.000**

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Opgave	-	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Verhoging inkomsten/OZB	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Restant opgave	**-**	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
Knop ambities (terugdraaien)	104	2.033	2.402	2.806	3.271	3.820
Knop besparingen	1.472	2.500	2.655	2.658	2.808	2.958
Knop inkomsten	-	959	959	959	959	959
Knop risico's	-	898	245	-	-	-

Tabel 10

De opgave was om voor circa € 4.000.000 ombuigingen te zoeken vanwege het financieel perspectief en de ambitie van de gemeente. Een deel daarvan wordt in dit scenario gerealiseerd door de OZB te verhogen waarbij wij zijn uitgegaan een verhouding 25%-75%. Dit komt neer op € 1.000.000, wat gelijk staat aan 38 euro gemiddeld per huishouden. De resterende opgave van € 3.000.000 kan gevonden worden door:

1. ambities, die onderdeel uitmaken van de noodzaak om € 4.000.000 om te buigen, terug te draaien;
2. besparingen te realiseren;
3. inkomsten te verhogen;
4. risico's te nemen en de algemene reserve hiervoor in te zetten.

6.3 Scenario C. Ombuigingen met vermindering uitgaven en verhoging inkomsten/OZB in gelijke verhouding (50%-50%)

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Opgave	-	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Verhoging inkomsten/OZB	-	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Restant opgave	**-**	**2.000**	**2.000**	**2.000**	**2.000**	**2.000**
Knop ambities (terugdraaien)	104	2.033	2.402	2.806	3.271	3.820
Knop besparingen	1.472	2.500	2.655	2.658	2.808	2.958
Knop inkomsten	-	959	959	959	959	959
Knop risico's	-	898	245	-	-	-

Tabel 11

De opgave was om circa € 4.000.000 ombuigingen te zoeken vanwege het financieel perspectief en de ambitie van de gemeente. Een deel daarvan wordt in dit scenario gerealiseerd door de OZB te verhogen waarbij, in lijn met het scenario is uitgegaan een verhouding 50%-50%. Dit komt neer op 2

miljoen euro, wat gelijk staat aan 76 euro gemiddeld per huishouden. De resterende opgave van € 2 miljoen kan gevonden worden door:

1. ambities, die onderdeel uitmaken van de noodzaak om € 4 miljoen om te buigen, terug te draaien;
2. besparingen te realiseren;
3. inkomsten te verhogen;
4. risico's te nemen en de algemene reserve hiervoor in te zetten.

7. Overig

7.1 Rolneming

Bij de Kadernota 2024 is aangegeven dat de gemeentelijke rolneming betrokken dient te worden bij de ombuigingen. De gemeente kan op verschillende manieren haar maatschappelijke doelen bereiken. Bijvoorbeeld door een heel actieve rol te vervullen, of juist door te faciliteren en ruimte te geven aan de samenleving voor initiatieven. Keuzes rondom rolneming kunnen een effect hebben op de samenleving, de ambtelijke organisatie, maar ook op de raad en het college.

Ook speelt rolneming een rol bij de kwaliteitsslag die gemaakt moet worden ten aanzien van het bestuurlijk besluitvormingsproces en vormt het een speerpunt bij de doorontwikkeling van de organisatie.

Bij het opstellen van nieuw beleid, bekijkt de gemeente welke rol zij wil nemen. Het bepalen van de rol van de gemeente is expliciet onderdeel van het opstellen van nieuw beleid. Zoals bij het opstellen van het integraal sociaal beleidskader, de sportnota en de nota maatschappelijk vastgoed. Voorbeelden waar de gemeente nu al bewust kiest voor een andere rol, bijvoorbeeld bij de gebiedsontwikkeling Klaarwater in Hoevelaken, zonneweiden aan de Palestinaweg, vrijetijdseconomie of de gebiedsontwikkeling Stadshaven.

7.2 Communicatie

In de communicatie over dit proces onderscheiden we twee externe doelgroepen.

1. Inwoners en ondernemers. Doel van de communicatie is:
   - Bedanken voor de reacties.
   - Terugkoppelen van de resultaten van de participatie.
   - Informeren over wat er nu aan de raad wordt voorgelegd en het vervolgproces.

   We doen dit via een persbericht, onze website en de app. De mensen die de bijeenkomsten hebben bezocht ontvangen een mail met deze informatie.

2. Stakeholders: partijen die mogelijk door bezuinigingen worden geraakt. Doel van de communicatie is:
   - Informeren over wat er speelt en het schetsen van de context.
   - Vragen te beantwoorden over eventuele zorgen die er ontstaan.

   We doen dit door waar mogelijk contact op te nemen om een en ander toe te lichten en beschikbaar te zijn voor het beantwoorden van vragen.